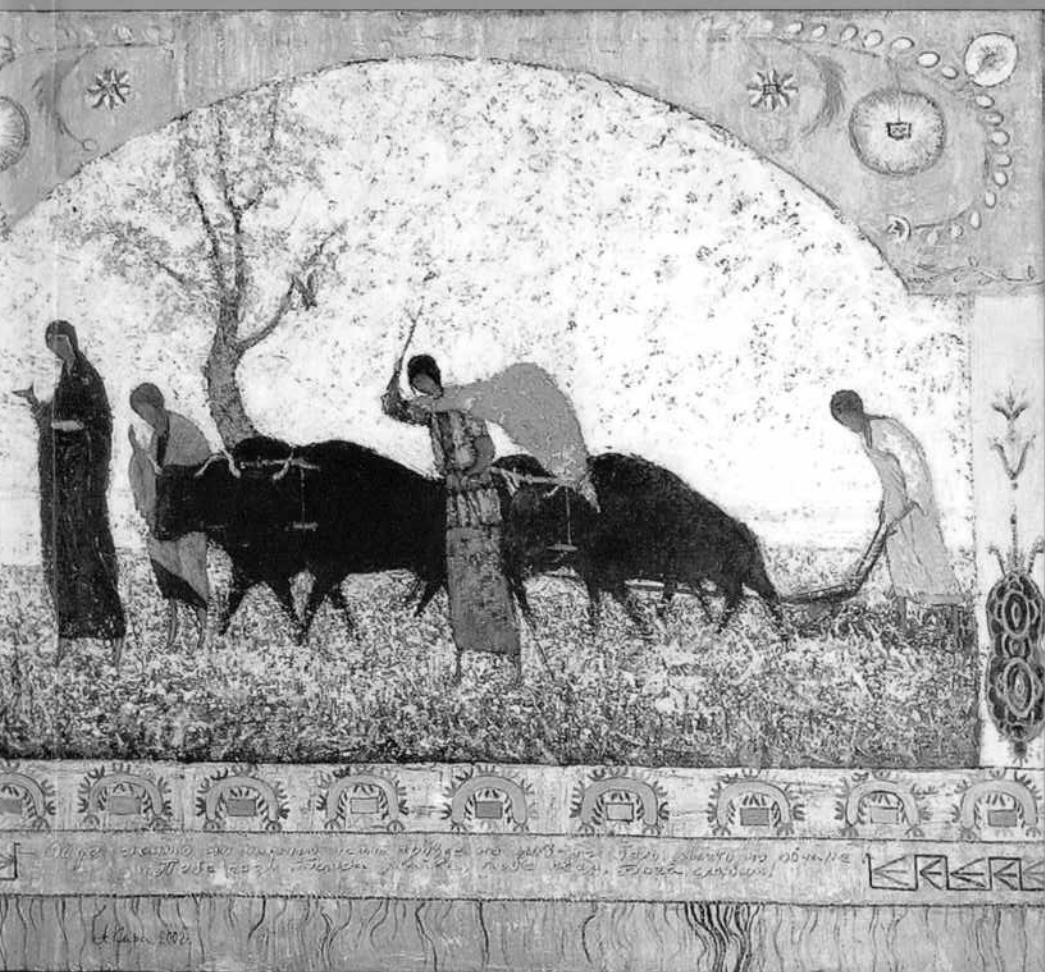


821.163.2.09(478)

Н 23

Елена Налбантова

ПОДСТЪПИ



КЪМ СЪВРЕМЕННАТА  
БЪЛГАРСКА ПОЕЗИЯ  
ОТ БЕСАРАБИЯ И ТАВРИЯ



Елена Налбантова е професор по история на българската литература в университета „Св. св. Кирил и Методий“ (гр. Велико Търново, България). Автор е на книгите „Прозата на Илиан Блъсков между високата и популярната литература“ (1999), „Посмъртното слово като феномен на българската култура“ (в съавт. с А. Велкова-Гайдаржиева, 2000), „Възрожденският човек – утопии и реалности“ (2001), „Васил Априлов - време и съвременници“ (2004), „Одеса в българската история и литература на XIX век“ (2006), „История на катедралния храм Рождество Пресветия Богородици Велико Търново“ (2009), „Заради Възраждането. Четиво за студенти и други изкушени“ (2012), „Атлас на българската литература 1740-1877“ (в съавт. със С. Янев, 2012). Съавтор е в колективните издания „Биографии на българските писатели“ (1994. II изд. 1995), „Енциклопедия на българската възрожденска литература (1996, II изд. 1997) История и култура на България в дати. Възраждане (1997) Бележити българи, т. VI (2012). Съставител е на електронната антология „Български поети от Бесарабия и Таврия“ (2005), на „Съвременна българска поезия от Бесарабия и Таврия. Антология. Критически прочити“ (2006) и др.

Книгата „Подстъпи към съвременната българска поезия от Бесарабия и Таврия“ е опит да се очертае историческия път и днешното състояние на книжнината изобщо и на поезията конкретно, създавана сред най-голямата наша историческа диаспора. Целта на изследването е приобщаване на бесарабско-таврийското творчество към териториите на българското словесно наследство.

**ЕЛЕНА НАЛБАНТОВА**

**ПОДСТЪПИ**

**КЪМ СЪВРЕМЕННАТА  
БЪЛГАРСКА ПОЕЗИЯ  
ОТ БЕСАРАБИЯ И ТАВРИЯ**



Тази книга излиза с подкрепата  
на Всеукраинската обществена организация  
„Конгрес на българите в Украйна“

На корицата:  
Александър Кара. Първа бразда  
Картината се публикува с разрешение на автора



© Елена Колева Налбантова, автор, 2014  
© Александър Кара. Първа бразда

ISBN 978-966-277-134-3

## СЪДЪРЖАНИЕ

ПОЕТИ ОТ ДРУГАТА БЪЛГАРИЯ .....	4
БЛАГОДАРНОСТИ .....	8
ВЪВЕДЕНИЕ .....	9
КРАТКА ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРА В БЕСАРАБИЯ И ТАВРИЯ .....	15
Книжнина на български език в Бесарабия до възстановяването на българската държава .....	15
Книжовни прояви на бесарабските българи във времето от 1878 до Първата световна война .....	17
Бесарабски български автори през 30-те години на XX в. в румънската литература .....	21
Литература на български език през 30-те години на XX в. в СССР .....	32
Бесарабски български творци след 1967 год. ....	43
МЕЖДУ ТИПОЛОГИЯТА И ИНТЕРТЕКСТУАЛНОСТТА .....	56
ПОЕЗИЯТА НА ОСМИНАТА .....	82
Необходимо уточнение. ....	82
Защо поезията на осмината? .....	85
„Моя южна равнина“ .....	87
Защо сме тук? .....	95
В търсене на общите митове. ....	102
Аспарух – общият прародител. ....	102
Варианти на героичното. ....	86

МАЙКАТА И ДРУГИ ЖЕНСКИ ОБРАЗИ .....	111
Образът на майката .....	112
Майката и Словото .....	113
Майката като Мойра и Ариадна .....	119
Майката и хлябът .....	127
Други женски образи .....	129
ВМЕСТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ .....	139
ПРИЛОЖЕНИЕ I	
ПЕРИОДИЧНИ ИЗДАНИЯ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК	
В СССР ПРЕЗ 30-ТЕ ГОДИНИ НА ХХ ВЕК .....	140
ПРИЛОЖЕНИЕ II	
ИЗДАНИЯ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК В СССР ПРЕЗ	
30-ТЕ ГОДИНИ НА ХХ ВЕК НА АВТОРИ –	
МЕСТНИ БЪЛГАРИ .....	142
ПРИЛОЖЕНИЕ III	
СТИХОСБИРКИТЕ НА ОСМИНАТА .....	144
ПРИЛОЖЕНИЕ IV	
ХРИСТОМАТИЯ .....	146
Съдържание на христоматията .....	146
БИБЛИОГРАФИЯ .....	174

## ПОЕТИ ОТ ДРУГАТА БЪЛГАРИЯ

Книгата на проф. Елена Налбантова своеобразно съчетава в себе си задълбочен и вещ научен анализ, и същевременно емоционален размисъл за едно уникално явление в културния живот на част от българския народ - появата и развитието на българска поезия сред потомците на преселници от Източна България, компактно живеещи в Бесарабия и Таврия. Уникалността на това културно явление е в това, че въпреки неблагоприятната към тях историческа съдба и дългогодишна липса на условия да участват активно в културния живот на съвременна България, да учат родния си език, литература и култура в училищата си, бесарабско-таврийските българи успяват да родят и отглеждат талантиви поети, които със своето творчество обогатяват българския литературен процес. Този литературен процес, както е известно, не започва с възстановяването на българската държавност, а я предхожда и подготвя (има предвид възрожденската литература), но не се ограничава и с оръзаната ни територия. Преди да родят поети, бесарабските българи отглеждат борци за независимостта на Отечеството, строители на нова България.

Липсата на труд, подобен на книгата на проф. Налбантова, се усещаше през цялото време, откакто в училищата, където учат бесарабски и таврийски българи, е въведено изучаването на български език, литература и история. Книгата иде да запълни една празнина в този образователен процес, тя несъмнено ще се използва като учебно помагало за изучаването на творчеството на бесарабско-таврийските поети. Не би било лошо да се въведе изучаването на тази поезия и в училищата на съвременна България (поне за филолозите).

Сигурен съм, че и в самата България ще се намерят много читатели, които с интерес и благодарност ще прочетат този труд.

Като българин от Бесарабия изказвам искрена благодарност на Елена Налбантова за труда, който е положила, и за съпричастността ѝ към тази част от нашия народ, която по волята на суровите исторически обстоятелства днес живее разделена с родината си майка.

Николай Тодоров, д-р по филология